

TELEGRAFUL ROMANU.

Telegrafulu Romanu ese Duminec'a si Joi'a, la fie care doue septemani cu adausulu Foi'si'orei. — Prenumeratiunea se face in Sibiu la espeditor'a foiei, pre afara la c. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate cãtra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sibiu este pre anu 7 fl. v. a., iar pre o jumetate de anu 3 fl. 50 cr.

Nr. 98.

ANULU XXV.

Sibiu 11/23 Decembre 1877.

Pentru celelalte pãrti ale Transilvaniei si pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl., iãra pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru strainetate pre anu 12 fl., pre o jumetate de anu 6 fl. v. a. Inseratele se platescu pentru antã'a òra cu 7 cr. sirulu, pentru a dou'a òra cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Resbelulu.

Sibiu, in 10/22 Decembre.

Trupele rusesci, care au impresuratu Plevn'a, au plecatu parte la Sofia, parte la armat'a de la Lom. Si prisionerii din preuna cu Osman Pasi'a cu totu, care se bucura de deplin'a sanatate, cu tôte ca unii 'lu facusera de unadi mortu, a golitu Plevn'a. Peste putinu loculu, unde a fostu sute de mii de òmeni si bubuiaru sute de tunuri va fi pustiu.

Generalulu Tottleben, care a asediatu Plevn'a, fũ denumitu de comandantu supremu la armat'a dela Rusciucu. Serbii, pana acum, putine au ispravitu pe campulu de resbelu. Cetatea Procopoljes, care inainte de a o parasi turcii au aprins-o, a caditu in manile Serbiloru, Telegramulu oficialu din Belgradu ne anuntia astadi, ca Serbii aru fi luatu strimtòrea dela Sf. Nicolae si aru fi ocupatu Babinaglava (in drumu la Ac-Palanc'a). —

La armat'a dela Lom si dela Sofia nimicu nu s'a intemplat in dilele din urma.

Unu corespondinte englesu a binevoitu a ne comunicã o copia de pre o importanta descriere a luptei dela Plevn'a, pe care a tramis'o diariului seu la Londr'a. Estragemu din acea corespondintia urmatòrele pãrti:

Vineri s'er'a. — La amendoue cuartierele generale se scie ca Osman are sa cerce o iesire. Se da ordine trupeloru sa stea gat'a. Ante-posturile suntu indoite; impresuratorii suntu cu cea mai mare luare a minte. Se face diua, dar' nu se vede semnu de iesire.

Sãmbata. — Tòta diu'a trece in asteptare. Trupele suntu neincetatu sub arme; dar' nu se intemplã nimic'a.

Dumineca. — O ninsòre d'esa incepe sa cadia pe la prãndiu. Soldatii rusi se bucura de sosirea acestui nou aliatu alu lor. Ningea pentru prim'a òra. Trecu si o parte din ac'asta di fãra nici unu incidinte, afara de sosirea unui desertoru turcu care declarã ca Osman a impartitu soldatiloru de mãncare pentru trei dile si cãte 150 cartusie. Statele-maiòre ale diferiteloru corpuri observu de pe inaltimi tôte miscãrile din interiorulu Plevnei; ele se putura incredintiã, din miscarea neobicinuita care se vedea, ca e vorb'a de o concentrare. Ac'asta credintia deveni si mai intemeiatã, cãndu se vedu ca turcii parasescu unele din positiuni, mai cu s'ema cele din fati'a corpului lui Scobelev. Desertorulu care adusesse vesteã despre concentrarea trupeloru lui Osman erã din redut'a Krisine. Rusii din redut'a parasi inaint'za cã s'o ocupe. Dar' in launtru se mai aflau cãti-va turci cari, dupa cãte-va focuri, se predara. Trupele lui Scobelev, dupa ce ocupara positiunea turciloru, o intarira in graba astfeliu cã sa pòta resiste ori-cãrui atacu. Positiunea dela muntele Verde este asemenea parasita de turci, in cea mai mare tacer'e. Rusii se grabescu s'o ocupe si pe ac'est'a. Nerabdarea e mare printre trupe.

Luni dimin'et'a. — Abiã incepuse a se lumina si trupele lui Osman suntu tôte in miscare. Ele se indrept'za cãtra vestulu Vidului, trecendu preste amendoue podurile, atãtu celu vechiu cãtu si celu nou. Nu mai erã nici o indoi'la ca momentulu hotaritoriu este apròpe si ca preste putieniu lupt'a va fi inceputa. Artileri'a si trasurile pentru transportu se si aflau insirate pe sios'eu'a Sofiei, asteptãndu momentulu spargerei linieloru cã

sa pòta iesi. Cãndu se lumina bine, Osman comandã ataculu. O *demonstratiune viguròsa* fu indreptata asupr'a linieloru romãne dela Opanez si Susurlu si totu intr'unu timpu o colòna mare fu indreptata, la dr'èpt'a, pe drumulu Sofiei. Pe acolo voiau sa resb'esca trupele lui Osman. In capulu colònei erau trupe din gard'a imperiale turca. Osman-pasi'a comandã in persòna. Abiã e datu semnalulu si trupele turcesci se arunca cu furi'a unui torentu asupr'a unei redute rusesci in partea dr'èpta pe drumulu Sofiei. Ataculu e facutu cu inversiunare. Rusii se tienu bine, se tienu cãtu potu, dar' nu potu resiste furiei musulmaniloru, cari ocupara redut'a si pusera mãn'a pe cele siese tunuri aflate in intru.

Atunci artileri'a *aliatiloru* deschise unu focu ingroditoriu asupr'a redutei ruse ocupate de turci si contr'a celor-lalte lucrãri de aperare dindareptulu ei si, dupa ce continua bombardarea timpu de mai bine de o òra, regimentulu grenadiriloru Marelu Duce Nicolae primi ordinulu sa inainteze si sa reocupe redut'a perduta. Grenadirii inaintara de minune si, dupa o lupta disperata, protegiati si de foculu artileriei, luara inapoi redut'a, impreuna cu tunurile si intòrsera capulu colònei lui Osman. Romãnii, in acestu timpu, stateau gat'a sa inainteze contr'a flanculu dreptu alu turciloru si rusii, cari, ocupau lini'a dela Brestovatz, iesira din ascundietorile loru pentru cã sa atace si sa respinga arip'a stãnga a colònei turcesci. Foculu bateriiloru aliata nu incetã nici unu minutu.

Tiermulu dreptu alu Vidului este prapastiosu, dar' pe tiermulu stãngu cãtra vestu se intinde o vale lunga de mai multi kilometri pãna la pòlele d'eluriloru ocupate de armat'a aliata (Susurlu, Opanez etc.) Armat'a lui Osman se aflã tocmai in acea vale, cãtãndu sa rasb'esca pe drumulu Sofiei. Pe d'elurile de cari vorbimu se aflau tunurile inamicului lui Osman. Obusele ploau printre rendurile turciloru.

Bubuitulu tunurilor erã asiã de mare incãtu puse in miscare pe tòta lumea dela cuartierulu generalu dela Bogot. Se tramisera telegrame la Poradim si Imperatulu se grabi a veni cu suit'a sea si ocupã nisce inaltimi la Radisievo pentru a asistã la cele din urma silintie a lui Osman pasi'a. Suit'a imperiale ocupã o reduta, in care se aflã si o statiune telegrafica care comunicã cu tôte positiunile armatei aliata. Scen'a erã fòrte miscatòre in acele momente. Depesiele cari soseau la fia-care minutu erau indata transmise M. S. Imperatului. Acei cari 'lu incongiurau abiã mai puteau respirã la sosirea sciriloru despre diferitele perdiri in liniile de impresurare.

Trupele aliata la nordulu, sudulu si estulu Plevnei iesira din intariri si se desfasurara in doue mari linii de bataia cu numeròse rezerve la spatele loru. Aceste linii se intindeau dela inaltimile dela Brestovatz la sudu, si pãna la riuletulu Griviti'a la nordu. Ele se aruncara in spatele armatei lui Osman-pasi'a. Situatiunea deveniã din ce in ce mai interesanta. Capulu colònei turcesci dete preste intaririle aliatiloru. *Trupele aliata* urmarescu rendurile musulmaniloru in partea opusa acelei'a pe unde se cercã iesirea. Pe cãndu ac'asta linia inaintã, armat'a turca fusese dejã respinsa pe Vidu. Plòia de obuse n'a incetatu unu singuru minutu.

Atunci romãnii se rapedu la dr'èpt'a turciloru, pe cãndu gard'a rusa operã la stãnga loru. Nu mai erã nici o sperantia de scapare. Impregiurulu lui Osman pasi'a nu erã decãtu nimicire generale. Cãndu cele doue fortie ajunsera la o departare cã de

batai'a puscei, Osman pasi'a se vedu nevoitu, la am'edi, sa depuna armele, pentru a inlaturã jertfiera fãra folosu a braveloru sele trupe. Incercarea de a resbi prin cordonulu aliatiloru tienu siese òre si fuse cu bravura condusa de Osman-pasi'a in persòna. Totu ce put' face curagiulu umanu a fostu facutu pentru scaparea garnisònei din Plevn'a. Patru pãna la cinci mii de turci stateau lungiti morti s'eu raniti pe ter'emulu luptei. Insusi Osman-pasi'a fuse ranitu la picioru.

In mijloculu fumulu bataliei si alu vaieteloru ranitoru perd'eu'a cade la celu din urma actu alu tragediei dela Plevn'a, a cãrei agonia prelungita a tienu in desceptare si nerabdare atentiunea Europei intregi in cursu de atãte septamãni.

Rusii aru fi perdutu 1,500 òmeni, morti si raniti; cea mai mare parte suntu din regimentulu de grenadiri alu Marelu Duce Nicolae. Perderile romãniloru suntu relativu fòrte usiòre. Nici unu turcu inse n'a scapatu....

Osman-pasi'a avea provisiuni de ale mãncãrei pentru trei septamãni cãndu a parasitu Plevn'a. In trasurile de transportu erau ratiuni pentru diece dile pentru tòta armat'a lui. Caus'a imediata care l'a facutu sa paras'esca intaririle erã declararea unei epidemii printre trupele sele, ceea ce l'a silitu sa paras'esca acea localitate pentru a-si scapã armat'a. 40—50 cadavre se aflau in interiorulu Plevnei si nu se gasea nimeni cã sa le ingròpe. Mortalitatea se marea neincetatu. Optu sute de bolnavi si raniti au fostu lasati in spitalurile Plevnei, in ingrigirea unoru chirurgi greci si a unui corpu de servitori ai semilunei-rosii.

Numerulu prisionieriloru luati dela Osman-pasi'a ne face sa credemu unu momentu ca elu aru fi pututu sa vina in ajutorulu lui Siefket-pasi'a, in locu de a-i veni ac'est'a in ajutoriu. Dar' lini'a ce Osman ocupã avea multu mai multe avantagie. Frontulu dela vestu nu putea fi atacatu prin asaltu, doue treimi din frontulu dela estu erau asemenea inatacabile, fiindu aperate de prapasti'a dela Tuteniti'a preste care nu se putea trece. Frontulu de sudu, o treime din celu dela estu si jumetate din celu dela nordu erau singurele puncte practicabile pentru unu asaltu.

„U. p. A.“

Plevn'a a capitulatu! Eata faptulu importantu din tôte punctele de privire. Suntu 3 dile de cãndu spionii adusesse vesteã ca Osman pasi'a a datu trupeloru ratiunile marite. Ac'est'a negresitu presupunea decisiunea unei esiri. La 27 s'er'a, se vedu grupe esindu si cercãndu a stabili unu podu pe Vid mai susu de podulu de piatra necontenitu bombardatu de trupele romane. Se luã imediatu dispositiuni energice pe tòta lini'a, dar' mai alesu in partea siosesei despre Lovcea. La 28 dimin'etia, Turcii parasi redutele Opanez, Bucov'a, Griviti'a Nr. 1 si se retrase in mase spre punctulu de esire. In fine, cu tôte fortiele loru, aprocsimativu 40,000, atacara arip'a rusa cu atãta vigòre in cãtu isbutira a 'i respinge din o reduta, dar' in acelu timpu sosea *brigad'a Cantili*, postata in apropiere, numeròse ajutòre ruse din alte parti, si Osman care voiã negresitu a face o cercare disperata s'eu a cadea cu armele in mãnã se dete fara conditiuni. Maria Sea Domnitorulu Romaniloru se aflã aci inca de la 10 òre, asemenea si Marele Duce Nicolae. Ei mersera la trasur'a, in care se aflã Osman si care nu putea veni fiindu ranitu la picioru si strigãndu mãnã Domnitorulu 'i dise:

„Suntu fericitu a stringe mãn'a unui

bravu ce scie sa se lupte cu atãta energie.

Asemenea cuvinte 'i se adresã si de Marele Duce si de d. generalulu Tottleben, la care Osmanu saluta respundiendu: *Peki*, in lipsa de alta limba, caci nu cunòsce de cãtu pe cea turca.

Intre lucrãrile ce Romanii faceau si pe care nu le amu pututu pãna aci divulgã, erã unu zagazu care, taindu apa Vidului la unu punctu datu, ar fi pravalitu mat'ea inundãndu valea Plevnei unde mai puteau asediati pasiunã vitele. Acestu zagazu in cãte-dile erã sa fie terminatu Alta lucrare erã o minare a redutei Griviti'a Nr. 2, care erã gat'a si nu asteptã de cãtu esplosiunea in momentulu unui atacu; ac'asta reduta minata de la noi se gasi contra-minata de turci. Se luase insa dispositiuni a nu se ocupã redutele de la inceputu de cãtu dupa scrupulòse cercetãri.

Nimicu nu pòte da o idee de privelistea ce infatisiã orasiulu Plevn'a inca de pe la òrele unu dupa amiadia. Pe bariera popolatiunea bulgara avãndu in frunte clerulu in vestminte sacerdotale cu icònele si st'eguri intimpinã colònele trupeloru aliata care intrau necontenitu in orasiu. Doi pasi mai departe incepea o multime compusa din tôte colorile, din tôte costumele din tôte nuantiele. Ac'asta sursa de òmeni compusa celu putinu de 150,000 amestecata cu obiecte trãntite in noroiu, cu arme, cu chesòne si trasuri asvãrlite cu colòne intregi de prisionieri conduse de romani din divisi'a Cerchez se imbuldiesce in directiuni opuse fara scopu calcãndu peste obiecte si morti asvãrliti d'alungulu stradelor. Sunetele musiciloru nu discontinua. Urarele erau mai fara intrerupere, erã ceva inforatoriu. Rusii, Romanii Bulgarii dantiau lãnga gropile ce se pregatea mortiloru, pe cãndu prisionerii treceau posomoriti pe dinaintea loru. Trebuie sa marturisim se pareã ca ar cere respectu, a aduce catra acei ce luptase cu atãta voinicie nimeni nu aru fi cutediatu a aduce o insulta chiaru trupeloru invinse si selbataci turce trebuie sa fi admiratu procedurile umane ale civilizatiunii. Nu mai este indoiala ca capturarea este bogata in arme, tunuri, trofee si munitiuni de totu felulu.

Amu fostu neaperatu martoru ocularu alu tuturor acestoru scene. Abiã ajunsu in Poradim pe la 10 òre nòptea me grabescu a ve da aceste scurte detalii. Mãnã pornescu de la 8 òre la Plevn'a; la 12 òre Majestatea Sea Imperatulu va visitã orasiulu, apoi se va tineã consiliu asupr'a dispositiunii trupeloru remase libere cu luarea Plevnei si distribuirea armeloru si a prisionieriloru.

Se presupune ca in curãndu Majestatea Sea Imperatulu va parasi Bulgaria si ca Domnitorulu va stremutã cuarterulu seu la Plevn'a.

In curãndu ve voiu da detaiurile ce voiu mai culege.

„Tel.“

„Polit. Cor.“ spune ca armat'a romãna a castigatu in lupt'a din urma dela Plevn'a nõua gloria. Eata cum descrie ea participarea armatei romãne la lupt'a decidiatòria:

„Lupt'a undulã de mai multe òre in susu si in josu. Despartiemintele de granatiri rusesci resistau cu bravura. Pe cãndu se intemplau aceste spre apusu dela Plevn'a, alte despartieminte turcesci inaintasera despre Opanez spre liniile romãniloru. Aci fura turcii intempinati de unu teribilu focu de shrapnele si fura siliti sa stea pe locu. N'a trecutu multu si alte nõue despartieminte inaintara unulu dupa altulu, cu tôte ca foculu de artileria

si mai târziu de infanteria eră pustii-toriu, pâna la distantia de o pusca-tura de pistolu spre pozitiiunile românilor. Pe la 9 ore cesti din urma facura unu atacu cu baionet'a, esecutatu cu cea mai mare bravura, asupr'a decimatelor si obositelor despartieminte turcesci. Ataculu acest'a constrinse pe turci a se retrage in disordine spre Bucov'a. Dela 9 ore incolo lupt'a a luat'o directiune fatala pentru turci.

Pe la 8³/₄ ore, cându adeca par-tea cea mai mare a armatei turcesci inaintase spre nordu-vestu si vestu, românii sub colonelulu Cerchez si G. Angelescu au datu navala dela Griviti'a si rusii sub gen. Scobelef dela Muntele verde asupr'a redutelor ce le parasiau turcii, manara pe turci in retragere dinaintea lor si au strabatutu in Plevn'a. Cătra 11 ore a degeneratu batalia in ciocotulu unei caldări. Se incinse o furiósa lupta desperata. Turcii incercara de repetite ori a face frontu spre Plevn'a si a reocupá pozitiiunile lor de mainainte — in sa tóte in zadaru.

Irresistibilu inaintau rusii si românii sub scutul unu focu infernalu intretienutu de peste 400 tunuri. Eră unu momentu, ce nu se póte descrie, cându cătra 12 ore, pe siesulu intre cetatea Plevn'a si riulu Vidu, armat'a turcesca intréga se rostogolea cá o lavina de ómeni cându spre apusu cându spre resaritu. Nu mai eră vorb'a de o conducere tactica nici de o desfasurare a deosebitelor trupe de diverse arme; pentru asiá ceva nu mai eră nici tempu nici locu. Totulu se reducea acum la o opintire, fára de scopu si desperata, a unei multimi inghemuite de ómeni fára nici o conducere, in carea cadeau proiectile cu miile si faceau pustiiri infricosiate.

Telegram'a ce a adresatu Osman-pasi'a ministrului de resbelu din Constantinopole, are dat'a de 14 Decembre si suna:

„Nu trebuie sa ignorati ca, de o luna si jumetate eramu impresurati, ne mai primindu nici unu ajutoriu si lipsitu cu totulu de nutrimente, amu luat'u hotarirea de a-mi deschide cu trupele, unu drumu prin rendurile ostirei rusesci; dar' cu tóte silintiele mele, neputendu reusi, amu cadutu, impreuna cu garnison'a prinsi de resbelu.

„Viteji'a soldatilor mei, fiindu apretiatu, amu gasitu cea mai binevoitoare primire, atátu din partea M. Sele Imperatului, cátu si din partea A. S. I. augustulu seu frate.

„Amu primitu o rana usióra la piciorulu stángu, totusi suntu bine.

„Necunoscendu in sa loculu unde voiu fi tramisu, ve voiu serie amănunte dupa sosirea la resiedinti'a ce mi se va desemná. Osman“.

Publicámu de-si mai târziu urmátorele corespondentie:

Iassi, 27 Novembre v. 1877.

Vei fi asteptandu sa-ti mai comunicu ce-va despre evenemintele care se petrecu la noi. Insa noi cari suntemu fórt departe de teatrulu adevratelor miscári, nu scim absolutu alt'a, decâtu cele publicate prin diuarie. Si se vede ca chiaru diuaristii suntu in momentele de fatia in ambara din caus'a nesciintiei intemplantilor; pentru ca mai in tóte foile, vedemu repetandu-se acele'si sciri. Apoi mai vedi si câte o discutie asupr'a unei opinii a unu'se a altu'a din scriitori. Pe urma se mai vedu diferentiele dintre jurnalele opozitiei si a celor favorabile guvernului nostru.

Alta scire dara de aici nu potu sa-ti tramitu: decâtu ca trecu mereu trupe rusesci spre câmpulu de actiune; si totu ómeni teneri cá si cei ce s'au strecuratu dela Aprilie incóce. Nu

sciu in sa nici atát'a: déca aceste trupe suntu de cele reserve, séu de cele permanente, ca in etate nu e nici o deosebire. Atát'a e de remarcatu, ca o mare cantitate a trecut'u fára nici o arma. Mi s'a spusu in sa de cátra unii oficiali rusi ca: ajungendu la destinatiunea lor, li se voru dá arme.

Drumurile ferate in sa trebuie sa fia fórt ocupate cu transportári de efecte de resbelu, pentru ca nici o expeditiune de marfuri nu se face, din care cauza amu remasu in Iassi fára luminári de stearinu. Abiá mai suntu la unele dughene putiene si scumpe 1¹/₂ francu puntulu.

La tóte statiunile drumului feratu stau productele de luni intregi sub ceriulu liberu, ingramadite, pare ca aru fi nisce baricade colosale. Dar' nu se incarca pentru espediare; din care cauza comerciantii de producte si proprietarii suferu fórt.

Traiulu cu tóte necazurile ce ne apasa, nu e tocma scumpu. Articulu celu mai scumpu acum este: lemnele de focu. Crisa de bani in sa nu este asiá de mare dupa cum se temea lumea la inceputulu resbelului. Ba chiaru si salariile nise platescu mai totu asiá de regulatu cá si mai nainte; ba cu multu mai regulatu, decâtu a fostu dela anulu 1864 si pâna cam pe la 1870 — séu 1872. Caus'a, pe de o parte este ca avemu unu caseriu fórt onestu si harnicu; pe de alta parte: pentru ca óstea rusésca a platitu promptu totu ce a cumparatu, si transporturile cu drumulu feratu.

Iassi, 29 Novembre v. 1877.

Tocm'a vremu sa espedezu scrisórea din 27 l. c. alaturata aici, cându primescu scirea ca Plevn'a a cadutu, despre care ti-amu depesiatu. Dar' a cadutu, cum nu s'a asteptatu. Osman-pasi'a, si de care cadere s'a paditu din puteri. Detaile multe in sa nu avemu, in se dice ca ieri in 10 Decembre st. n. a vrutu Osman-pasi'a sa iese din Plevn'a cu ori-ce pretiu. Elu sperá ca déca va cercá sa iese prin mijloculu armatei române, cá mai slaba decâtu cea rusésca, i va succede, si totu odata este mai aprópe de drumulu spre Vidinu, unde cugeta sa se retraga. In sa a datu de obstacule fórt tari; si de si lupt'a a duratu tóta diu'a, si au cadutu multi ostasi din ambe pártile, in cele din urma primindu si elu chiaru blesuri, s'a vedutu fortiatu a se predá cu intrég'a armata, si!! tocmai de ce s'a temutu si s'a paditu mai multu nu a scapatu: adeca: — precum se vorbesce — elu a trebuitu sa depuna sabi'a sea in mânilé M. S. principelui Carolu, cá comandantu alu acelu punctu, pe unde a iesitu si a fostu invinsu. Mare bucuria se vede pe fetiele tuturor'a. Felicitárilé reciproce ale oficialilor rusesci si cu cetatienii români, suntu de vedutu pe totu pasulu, pe stradele Iasiului. In tóte pártile s'au arboratu stéguri române si rusesci, astadi sér'a au fostu iluminate unele case private, numai simplu din impulsu de bucuria, mâne séra in sa va fi luminatu totu orasiulu. Bucuri'a este generala. Numai o parte din acei miserabili jidani ingrati, cari s'au incalditu in sinulu românescu cá sierpele celu inghetiatu, se intorcu si musca acelu sinu bine-facatoriu, si-si vérsa veninulu in ran'a românului, adeca: ei si astadi, dicu: *ca atunci va cadea Plevn'a, cându va cresce peru in palm'a lor etc. etc.* Ce ingrati!... Asiá s'a esprimatu nu demultu unu miserabilu de jidanu, cându biat'a nóstra armata a fostu respinsa de turci de 4 ori din pozitiiunile cáscigate de ei cu multu sânge perdutu, ca: *bine le-au facutu turcii; de aru dá Ddiu sa-i omóre pe toti soldatii români cáti s'au apucatu sa bata pe turci.* Aceste suntu urárilé — cum amu disu — a unoru miserabili, si lipitori sugetóre de sângele si meduv'a românului.

Bogot, 2 Decembre. La 29 Novembre, in ajunulu atacului turciloru contr'a pozitiei noastre, alu 12-lea corpu a tramisu sa faca recunósceri pe totu frontulu nostru orientalu. Un'a din aceste recunósceri, dupa cum s'a mai spusu, a constatatu ca turcii incepeau a trece Lomulu, aprópe de Krasni, si dete astfelu corpulu alu 12-lea tempulu de a se pregatí. Ceealalta recunóscere tramisa cátra satulu Omorkioi si Carisatch a inceputu o lupta, care s'a sfersitu cu nenorocire pentru noi.

Detasiamentulu tramisu in recunósceri se compunea din 13 companii de regimentulu de Curse, din regimentulu de husari Liubense si 2 baterii, un'a pedestra si ceea-lalta de Don, Nr. 9.

Generalulu Gorschov avea comand'a. Intalnindu cátra 9 ore de diminetia, 14 tabore si 4 tunuri, detasiamentulu nostru incepú lupt'a. Generalulu Gorschov, ordinandu de a pregatí o ambuscada la Casabin'a facú o miscare de retragere cá sa atraga pe turci.

Inimiculu se repedí cu indrasnéla in góna-i, generalulu Gorschov urmá a se retrage in loculu ambuscadei, si atunci, la unu semnu datu luá, deodata ofensiv'a, respinse pe turci si-i alungá pâna la Omorkioi. Inimiculu a lasatu mai multu de 200 morti pe terenu. Noi amu avutu 3 oficiali rániti din regimentulu de Curse si 1 din celu de husari Liubense, 126 soldati rániti si 26 ucisi din cei dintáu, 10 rániti si 8 ucisi din celu de alu doilea.

Perderile nóstre in lupt'a dela 30 Novembre, la Trestenik si Metschka, nu suntu in sa definitivu constatate. Ele au fostu aprosimativu de 25 oficiali morti si raniti, 600 soldati morti si 90 raniti.

Perderile turciloru au fostu prea considerabile, mai alesu cându fura urmariti dupa ce au trecut'u Lomulu. Pâna acum'a s'au ingropatu preste 600 cadavre turcesci si in sa nu s'a sfersitu ingroparea lor. Prin prisionieri, suntu cá la 150 oficiali si 1 oficialu superioru.

La 1 Decembre, n'a fostu pe frontulu nostru orientalu decâtu neînsemnate schimbári de focuri de anteposturi.

Bateriile din Giurgiu si cele din Rusciuc s'au bombardatu. Ghiulele nóstre au demontatu unu tunu si au vatematu bateri'a din dosulu sióselei.

La 30 Novembre detasiamentulu nostru in pozitiune pe drumulu dela Zlatiti'a a fostu atacatu din partea Sofiei si Etropolu de detasiamentulu turcu dela Zlatiti'a intaritu cu 3,000 ómeni. Lupt'a s'a prelungitu de diminetia pâna in murgulu serei si tóte atacurile turciloru au fostu respinse. Dara, pentru-ca turcii au remasu nóptea pe inaltimile ce dominau flancurile pozitiiuniloru nóstre avansate dela Tcheloportchene si Kliss'a, ele au fostu evacuate de trupele nóstre. Perderile ce amu avutu suntu in sa necunoscute dara nu suntu mari.

Celelalte trupe ale nóstre urméza a ocupá aceleasi pozitiiuni in fatia de Arabkonak si observá Liutikow. Turcii urméza a-si intarí pozitiiunile lor, si si aducu in cetu ajutóre din Sofi'a.

Astadi, 2 Decembre, turcii s'au retrasu din Elen'a, dar' mai intáu au datu focu acestui nenorocitu orasiu. Antegard'a nóstra tramisa in gón'a lor au intratu in Elen'a.

Revist'a politica.

Cestiunea orientala are intaiatarea inaintea tuturoru cestiiuniloru. Comisiunea bugetara a delegatiuniloru a tratatu cestiunea acést'a in mai multe renduri, cu usile inchise. Ceea ce ne aducu foile din Vien'a despre cele ce s'au vorbitu despre acést'a importanta cestiune este in sa fórt intunecosu. Nu scim mai multu decâtu amu pu-

tutu sci mai inainte: ca interesele monarchiei nóstre voru fi padite.

„Pester Lloyd“, incuragiatu de simptomele unei miscári in favorulu turciloru din partea cabinetului din Angli'a, ridica unu coltiu alu perdelei. Dupa densulu amu fi in stadiulu de a dice adio aliantiei celoru trei imperati si de a intrá in combinatiuni nóue. Diu'a de 17 Ianuaru nu mai e departe. Atunci vomu vedé tiene-si Angli'a curagiu ce-lu desvólta diuaristic'a ei de vr'o câte-va dile incóce. Parlamentulu, deschidiendu-se atunci, are sa se pronuncie. Dupa acést'a sperámu ca vomu cunóscé si situatiunea politice nóstre esterne mai bine.

Miscarea Angliei a provocat'o temerea de o isolare totala la facerea pazei, mai cu séma, déca aru ajunge tréb'a cá pacea sa se faca deadreptulu numai intre Turci'a si Rusi'a, dupa cum dicu foile rusesci.

Din Romani'a ne lipsescu de trei dile tóte foile si in privint'a punctulu pacei nu ne putem informá deadreptulu dintr'ensele. Pe calea altoru foi aflámu, ca si aci ingrigirile de facerea pazei deadreptulu intre Rusi'a si Turci'a nu e neconsiderabile. O epistola din Bucuresci la „P. C.“ spune, ca acolo esista temeri, ca in chipulu acest'a neutralitatea, la carea aspira Romani'a, nu s'aru puté ajunge. In anulu trecut'u cându a atrasu Rusi'a pe Romani'a in actiune, cea dintáu erá gat'a a incheiá o aliantia ofensiva si defensiva cu cea din urma, in se pe *diece ani*. Si astadi Rusi'a este gat'a a incheiá aliantia pe bas'a acestei conditiiuni. In Romani'a in se nu voiesce sa scia nimenea de asia ceva, cu tóte ca in tempulu mai nou românii erau aratati lumei, cá unii ce suntu tariti de politic'a rusésca. Românii au avutu totu deun'a tendenti'a unica de a remané români, pentruca caracterulu nationalu alu acestui poporu culmineza in consciintia sea nationala, in intielesulu cuventului. De aceea suntu false déca din tóte premisele atitudinei române dela inceputulu resbelulu russo-turcu se deduce conclusiunea, ca românii suntu *russofili*. Ori cátu se combatu aci (in Bucuresci) partidele, este afara de tóta indoial'a, ca intr'o cestiune suntu toti de acordu si adeca in cestiunea privitoare la garanti'a neutralitatiei Romaniei. Neutralitatea o dorescu românii in felulu acest'a, cá Romani'a sa nu incheie aliantie fára invoirea puteriloru garante. Numai cu modalitatea unei neutralitati de felulu acest'a, se dice aici (in Bucuresci), se póte ridicá in orientu unu bulevard pentru Europ'a. O pace incheiata deadreptulu intre Pórta si Rusi'a, se crede aci, aru fi facerea unei portitii, prin carea cestiunea orientala cea propria si reala s'aru presentá de nou inaintea Europei in tóta ruditata ei. De aceea românii dorescu intrunirea unui congresu europénu. Nu ne insielámu, déca presupunemu ca Cogalniceanu nu este străinu de acést'a opiniune.

Budapest'a 18 Decembre.

Dela scrisórea mea din urma pâna la cea de fatia s'au intemplantu lucruri mari. Lucruri cari pórtu in sine germenulu unui viitoriu pe care, nici fantasi'a cea mai via nu e in stare a-lu zugraví asiá dupa cum se va aretá elu aievea.

Punctulu de capetenia, dela care au sa se desfasiure liniamentele pentru viitoriu, este *Plevn'a cadutu* la piciórele armatorulu aliati. Acést'a se simte fórt bine aici, se simte in Vien'a, se simte in tóte cabinetele de o valóre mai intensiva politica.

Chiamarea diuaristului nu este de a proroci viitorulu. Elu are mai cu séma sa inregistreze sinceru faptele ce se petrecu, pentru cá sa dea istoriculu materialu bunu pentru icónele seculiloru; viitorulu in se se cro-

iesce parte in cabinetele diplomatiei, cu si fara scirea popórelor, si de popóre, câte odata, in ciud'a diplomatiei.

Abia s'a sciutu de caderea Plevnei si o puternica vibratiune politica s'a simtitu aici si in ceealalta capitala a monarchiei Austro-Ungare. Espressiunea cea mai pipaita a vibratiunii s'a vediutu Dumineca in 16 Decembre. In scól'a de calaritu s'a adunatu o multime de vre-o 6000—8000 ómeni, sub presidiulu apucatului si rapitului de simtiemintele turcofile ale magiarilor, Georgiu Stup'a. Adunarea a fostu scurta. Resolutiunea primita de dens'a erá pregatita de mainainte. Propunerea lui Helfy a fostu o formalitate, cáci fara contradicere s'a primitu de adunare si degraba s'a alesu o deputatiune numerosa pentru cá sa o duca ministrului presiedinte.

Resolutiunea tienu ca e de prisosu a vi-o comunicá in totu cuprinsulu ei, pentru ca o veti cunosce din diurnalele de aici. Dara ea cuprinde dóue momente de mare insemnatate: identificarea Austro-Ungariei cu Turci'a si intrevenirea pentru acést'a din urma cu bratiu inarmatu.

Idei'a nu e cu totul noua. Demonstratiunile turcofile de mai nainte suntu cunoscute si involva aceea'si ideia, care dumineca s'a depusu in resolutiune. Idei'a, de alta parte, nu este proprietate exclusiva a magiarilor. Déca a-ti cetitu cuventarea lui *Grocholski* (polonu), rostita in siedinti'a delegatiunii austriace dela 12 Decembre, a-ti pututu vedé ca si polonulu gasesce o identitate de interese intre Austro-Ungari'a si Turci'a. Polonulu inse nu este asiá de rapitu de idei'a acést'a cá resolutiunistii nostri. Acesti'a strigau dumineca in scól'a de calaritu mereu: „la arme!“ Ei pareau gat'a a trece din sala numai decátu pe câmpulu de resbelu; polonulu inse, mai cumpetatu, voiesce numai sa creeze referintie, prin cari sa se puna stavila crescerei puterei rusesci in orientulu Europei.

Nici intre magiari nu suntu tóte capetele asiá de inferbentate cá a le resolutiunistilor nostri. Foile de aici, aceste paturi calde, cari producu pe tóta diu'a ciupercei próspete politice, inca nu suntu espressiunea adecuata a tuturor magiarilor. Suntu multi intre densii si inca intre barbatii cei mai cu greutate politica, cari nu se absorbu cu totul de dragulu turcilor. Aici gasescu eu acum, cá si in trecut, ponderositatea situatiunii. Acést'a s'a pututu vedé din cuvintele lui Andrassy rostite in delegatiunea un-gurésca. Acést'a s'a pututu vedé din purtarea ministrului Tisza cu deputatiunea resolutiunistilor nostri. Ministrulu Tisza n'a primitu deputatiunea, sub cuventu, ca cu deputatiunea a venitu adunarea intréga. Este ade-veru, ca multimea din scól'a de calaritu s'a dusu, facendu sgomotu, pâna la pórt'a palatului ministerialu in Bud'a si a ajunsu acolo inainte de deputatiune. Inse ce vina avé deputatiunea? Cést'a remanea si asiá pe strada si ministrulu putea neconturbatu sa converseze cu deputatii. Ministrulu inse gasí pretestulu unde-lu putú, cá sa nu se pronuntie. Déca inainte de Plevn'a i voru fi fostu bine venite demonstratiunile, astadi i suntu fórté neplacute si lui si ministrului de eterne, pentru ca situatiunea politicei loru este a nu se pronuntia. Cu tóte acestea ei nu suntu rusofili, precum póte nici turcofile, ci suntu ingrighiati de prestigiulu politicu alu magiarilor. Ca 'lu voru sci si conservá — este alta intrebare.

Mai apriatu se póte vede ce spiritu *normativu* domnesce in politic'a magiara, din tienut'a dietei, intielegu a casei deputatiloru. Resolutiunistii, nemultiamiti cu neprimirea, cu care fu onorata deputatiunea loru, „onorara“ din partea cu vre-o câte-va strigate „sa traiésca turcii! — josu cu Tisza!“ si dreptu pupaza pe colacu

si indreptara si vre-o câte-va petrii prin mediulu ferestrilor, cari Tisza, dicea in siedinti'a dietei ca le va pastrá de suvenire. Resolutiunistii mai gásira si alte ferestri „nepatriotice“, in intielesulu loru, asiá incátu in fine a trebuitu sa intrevina polit'a si dóue companii de militia spre a pune capetu scandalului.

Diet'a ia notitia despre acestu scandalu si aprobá purtarea ministrului presiedinte. Majoritatea din dieta, care s'a aratatu aprobatóre, scie dar' ce scie, cáci de dragulu lui Tisza nu s'aru espune a-si perde popularitatea.

Nu se póte negá ca positiunea lui Andrassy-Tisza nu aru fi grama-dita de dificultáti. Este probabilu ca politic'a loru s'a radimatu pe dóue lunturi: pre aliantia celoru trei imperati, de care se vorbesce totu mai putienu si pe nisce factori cari astadi nu mai dau garantii, dara pe care s'a comptatu fórté multu: pe Angli'a si Franci'a. Joculu inca nu e de totu perdutu, dara dela intrarea Serbiei in actiune e fórté problematicu castigulu pe partea politicei Andrassy-Tisza.

Acést'a o scie si diet'a si de aceea este atátu de addicta politicei loru.

Meetingulu turcofile in Budapesta.

In 4/16 Decembre s'a adunatu in scól'a de calaritu a Budapestei vr'o 8000 de ómeni. Presidentulu adunárei erá deputatulu dietalu Georgiu *Sztup'a* (románu dupa nascere). Ignatz *Helfy* s'a urcatu pe tribuna si a tienutu o vorbire fulminanta cátra cei adunati, accentuându, ca Ungari'a nu póte privi cu mânilu in sinu la nimicirea neamulu turcescu. „Sa intrebámu“ dice tribunulu Helfy, „pe fia-care magiaru, ca ce voiesce: pace séu resbelu?“ Poporulu adunatu se tulburá si strigá cu mare sgomotu „la arme!“

Dupa ce intr'unu târdiu s'a facutu linisce a luat cuventulu Carolu *Eötvös* si impartasiesce adunárei scirea minciunosá despre mórtea lui *Osman-pasi'a*. „Suntu trei-dieci de ani, de cându Ungari'a si-a inceputu lupt'a pentru autonomie. Dupa ce Ungari'a a trântitu la pamântu pe toti vraimasii a venitu Russi'a si a frântu la Világos eroismulu magiaru. Singur'a deosebire intre atunci si astadi este ca atunci contele *Andrassy* se chieamá principe *Metternich* si astadi principele *Metternich* se chieamá conte *Andrassy*.“ Astfelu Carolu *Eötvös*.

Presidentulu *Sztup'a* intréba adunarea déca voiesce sa primésca resolutiunea urmatóre: 1) ca formarea de staturi nóue la Dunare si vatamarea intregitátei imperiului turcescu suntu periculóse pentru Austro-Ungari'a, 2) ca a sositu timpulu, cându monarchi'a sa intervina cu *armele a mána*, 3) ca natiunea cu entusiasmu se pune spre acestu scopu la dispositiune. Unu urletu generalu cutrierá incaperile, dreptu respunsu la intrebarea presidentului, si adunarea decide a aduce acést'a resolutiune stante sesiune prin o deputatiune de 25 persóne la cunoscinti'a ministrului presidentu. Iuliu *Verhovay* provóca poporulu a insotí deputatiunea. O massa mare de poporu s'a pusu in miscare si a ajunsu inainte podului preste Dunare, unde panduri pretindeau obolulu obicinuitu pentru trecere inse mass'a nu voiá sa scie nimicu de astfelu de pretensiuni si a impinsu policistii la o parte. Inainte palatului ministerialu se aflá polit'a, care oprea intrarea fia-cui. Preste putienu mass'a poporului a ajunsu inainte palatului si a ocupatu piati'a mare inainte castelului din Bud'a. Erá mare sgomotu si din cându in cându se audiá strigaturi: *la arme!* Deputatiunea, voiindu a intrá in palatu, fú intimpinata de prefectulu politiei, care i comunicá, ca ministrulu presidentu nu va primí deputatiunea.

Stup'a se întórse cátra poporu si

i-a spus acést'a scire, rugându totu-deodata a se imprastia. Poporulu a respunsu cu esclamatii: *Batjocura!* „Josu cu Tisza!“ Dintr'odata striga o voce: „Haidati mergemu noi la Tisza.“ In momentu intréga a massa a pornitu spre pórt'a, cordonulu policistiloru fú spartu si poporulu stá inaintea treptelor. Putinu spatiu despartiea pe ministrulu presidentu de plebea iritata, si numai lui *Otto Hermann*, care se aflá in fruntea glótei, este de a se multiemi, ca tumultulu de pe strada nu s'a stramutatu in salónele ministrului. Larm'a se facea totu mai mare, *petri* se aruncau cátra ferestri si strigatele „Josu cu Tisza“ nu mai ince-tau. Dóue companii de soldati cu bajonetele pe puscii au risipitu in sfirsitu mass'a si au restabilitu linistea.

Apelu.

Istori'a timpiloru moderni ne aréta cu probe irrecusabile, ca in fruntea civilizatiunii si progresului omenimei stau acelea popóre, cari s'au pututu aflá de tempuriu in fericit'a positiune de a-si formá asiá numit'a clasa a meseriasiloru si industriasiloru. Popórele, cari nu posedu in sinulu loru aceste clase, suntu silite a renunció la ori-ce influentia asupr'a directiunii progresului si desvoltárei omenimei. Ce este mai durerosu, atari popóre, chiaru cându voru sa intre si ele in ogasi'a adeveratului progresu, intalnescu in drumulu generósei loru aspiratiuni pedeci adese-ori insurmontabile. . . . Aceste câte-va renduri aplicate la poporulu románu i spunu intréga lui istoria.

Este in destulu de cunoscutu, cu câte pedeci a avutu sa se lupte poporulu románu, pâna ce ajunsu la simulacrulu de progresu, unde se afla astadi; aceste pedeci in sa nu se potu asemena cu acelea, ce are sa intempine de aci inainte. Pentru a delaturá celu putienu o parte infima din aceste pedeci s'a constituitu in Brasiovu o „Asociatiune pentru spriginierea invetiaceiloru si sodaliloru románi“, ale cárei'a statute suntu intarite de guvernulu magiaru din Budapesta. Scopulu principalu alu acestei Asociatiuni este plasarea de copii románi la meserii si provederea acestor'a cu instructiuni necesarie unui meseriasiu. . . . ba in cele mai multe casuri si cu imbracamintea trebuinciosá, cum si ajutorarea sodaliloru spre a se perfectená si a deveni meseriasi. In scurtulu periodu alu esistintiei sele Asociatiunea facu aceea esperientia, ca numerulu copiiloru asediati la meserii cresce pre fia-care anu ce merge, pâna cându mediile Asociatiunii departe de a prosperá in raportu directu cu numerulu loru paru a dá indareptu chiaru. Pentru a se puté procurá mediele necesarie, Asociatiunea in adunarea sea generala din anulu trecut a autorisatu pre comitetulu seu a se adresá cátra toti románii, cu rugarea sa-lu spriginésca in ajungerea scopuriloru sele.

Dreptu aceea comitetulu acestei Asociatiuni apeléza la fia-care románu, ce se intereséza cu unu zelu sinceru de ori-ce institutiune chieamá a promová cátu de putienu interesulu fia moralu fia materialu alu poporului románu si-lu róga sa binevoiésca a concurge dupa putintia cu contribui de ori-ce natura, la usiurarea greutátiloru, cu cari are de a se luptá, pentru a face in destulu insarcináriloru, ce-i suntu impuse de statute.

Din siedinti'a comitetului tienuta in 10/22 Novembre 1877 in Brasiovu.

Bartolomeiu Baiulescu,
presiedinte.
Ioanu Bozocanu,
secret.

Varietáti.

* * (Advocati noi.) Camer'a advocatiloru din Brasiovu a inserisu in

list'a sea pre d-nii advocati: *Simeonu Demianu* cu locuint'a in Brasiovu si *Moise Albu* cu locuint'a in S. Sân-Giorgiu.

* * *Multiamita publica*: In urm'a otaririi Venerabilului nostru Consistoriu Archiecesanu din 20 Ianuaru a. c. Nrulu 3566 B. ex 1877 in privinti'a neajunsuriloru nou ziditei biserici din micuti'a parochie „Cacovitia“ protopresbiteratulu Sabesiului; la staruint'a par. protopresbiteru I. Tipeiu s'au facutu o mica colecta prin comunele invocate precum urmédia:

1. Din comun'a Singagu prin staruint'a parintelui Grigoriu Ghybu 23 fl.

2. Din comun'a Dealu prin par. I. Dura 3 fl.

3. Din comun'a Jina prin par. adm. I. Serbu 3 fl 41 cr.

4. Din comun'a Poiana prin staruint'a par. Nicolau Dobrot'a si Ioanu Manegutiu 17 fl 88 cr.

5. Din comun'a Reheu prin par. A. Carpenisianu I. Goti'a si Dimitrie Muntiu in bucate 8 ferdele griu 1 cucurudiu si 3 fl.

6. Din comun'a Capoln'a prin par. Simionu Racabene care au daruitu spre scopulu unei Evanghelii 12 fl. dela crestinii de acolo 8 fl 30 cr.

Sum'a totala: 70 fl. 61 cr., 8 ferdele griu si 1 ferdela cucurudiu.

Despre carii prin acést'a se aduce binefacatoriloru nostrii vecini cea mai adanca multiamita, si potu fi asigurati ca acestu daru se va intrebuintia numai curatu spre scopulu ornamentului bisericeii nóstre.

Cacoviti'a in 7 Decembre 1877.

Ioane Mih.
Parochu gr. orient.

* * „Gazet'a Transilvaniei“ da urmatórea descriere despre serbatórea locala cu ocasiunea caderei Plevnei: „Scirea despre caderea Plevnei a produsu cea mai mare bucuria intre poporatiunea romána din locu si a fostu primita cu entusiasmu de către clas'a inteligenta a locuitoriloru atátu, cátu si de către poporulu de rondu. Nóptea de Marti spre Mercuri a fostu o adeverata serbatóre pentru románii brasioveni. Intregu suburbiulu Scheiu a fostu pe picioare. Indata ce a inseratu s'au iluminatu deodata dealurile din pregiurulu orasiului. Multime de rachete au fostu slobozite din verfulu Tempei, pe cându bubuitulu piveloru dela pólele ei si din Prundu anunciau urbi et orbi, ca diu'a cea mare, in care portile Plevnei s'au deschisu inaintea óstei románe invingátore, a sositu. Veseli'a erá mare si generala. Pe la órele 10 din nópte se adunase unu numeru mare de inteligentia cu deosebire din cea mai tenera, in birtulu românescu supr'a-numitu „Cuartirulu generalu dela Griviti'a“, unde intre toaste frumóse si bine simtite au serbatu cu toti luarea Plevnei. Intru acea conveni si inteligenti'a sasésca totu spre acestu scopu in localulu seu care inca dela 1871 a fostu boitezatu „Cuartierulu generalu dela Versailles.“ Domnii dela „Versailles“ otarira in nóptea acést'a a tramite o deputatiune la „Griviti'a“ spre a aduce felicitatiuni concetateniloru románi pentru victori'a ce au reputat'o fratii loru de dincolo de Carpati. Pe la órele 11 a sositu acést'a deputatiune, in a cárei'a frunte se aflau doi advocati distinsi din locu, in „Cuartierulu generalu Griviti'a“ si a fostu primita cu aplause, si „sa traiasca“ sgomotóse, care contribuira numai la asprirea vigilentiei politiailoru, ce pândeau pe la coltiurile casei. Prin acést'a nici decum conturbati, óspetii sasi si románi au chimbata prea frumóse si fratiesci cuvinte de felicitare si urare de bine pentru viitoriu. Rar'a curtosia a concetateniloru dela „Versailles“ a bucuratu pe románi tocmai in momentele acelea solemne fórté si ei nu au lipsitu si nu voru lipsi a le documentá cátu de multiamitoriu scie a fi si celu din urma românasiu pentru asemenea atentiuni fratiesci. Petrecrea colegiala a daratu pâna cátra di-

minétia. Astu-feliu abia cadiu Plevn'a si amu si resimtitu aici chiaru la noi bine facatoriulu efectu alu acestei mar-
retie victorie!

* *Intai'a luare a Plevnei.* Cetimu in „Dorobantiulu“:

Astadi, candu strabunele timpuri de vitejia au reinviatu, e bine sa apropiamu trecutulu de timpulu de fatia.

Eata ce ne spune istoriculu Nicolau Balcescu, unulu dintre secretarii guvernului revolutiunei din 1848, in Istori'a lui Mihaiu Vitezulu:

„In lun'a lui Maiu (1596) 2,000 romani cuprindu Cladov'a, se intarescu intr'ens'a si rescóla o parte mare din Bulgari'a; totu atunci 2,500 haiduci romani din tier'a Romanesca, trecendu Dunarea mai in susu de Nicopole, pustiescu mai multe sate si isbescu fara de vesce cetatea numita Plevn'a pe Isc, mai la vale de Nicopole, prindu pe beifulu cetatiei ce venise de curandu dela Adrianopole cu femeia si cu copii lui, precum si multi alti turci si evrei insemnati, castiga multa preda si pe urma sferima orasiulu. La intorcere fura isbiti de ienicerii si turcii din Nicopole, dar' se batura asiá de bine si cu atát'a indemanare, in catu putieni vrasmasi scapara si ei se intorsera biruitori cu pred'a loru in tier'a Romanesca“

Vitezele ostiri ale lui Mihaiu, care dusesu spaim'a pana in palatulu sultanilor, luara Plevn'a; credinciosii loru urmasi calcara pe acelea'si urme si numele de Plevn'a va fi inscrisu pentru a dou'a óra cu fala in analele Romaniei.

Vitezii din 1877 reamintira prin fapte pe stramosii loru si redetera istoriei nationale temeli'a pe care i-o contestau multi si insemnati ómeni.

Cine, vedindu ispravile de astadi, va mai pune in banu'ela afirmările istoriei nóstre ca unu pumnu de ómeni a fostu deajunsu, cá la Calugareni, sa bata ordii nenumerate, sa le arunce in Dunare, séu sa le sfarame, si sa mantúiesca tier'a si chiaru Europ'a de navalirea acelor selbatece ordii?

Istori'a nationala capeta, in acestea dile mari, in acestea timpuri de gloria, noi temeiri, si acést'a iera-si multiamita numai otaritoriulu pasu facutu de tiéra si vitejiei filorlu ei.

Onóre comandantulu, onóre ostirei, care i-au bine meritatu dela patria!

Tier'a le este si le va fi vecinica recunoscatóre.

„U. p. A.“

* *(Vandalismu.)* Ni se scrie din comun'a Magarei:

In comun'a Alm'a romani gr. cat. au fostu batjocoriti in modu cumplitu. In 15 Decembre a. c. au esitu 9 sasi cu sape, sapóie si securi, si s'au dusu in cimiteriu unde s'au apucatu de morminte, si le-au risipitu tóte smulgendu si taindu crucile cu securile si aruncandu-le in vale, precum si petrile care au fostu cá monumente, tóte le-au adunatu si le-au aruncatu in vale, si au ascunsu loculu mormintelorlu de nu se mai cunosce nici urm'a lorlu, precum au facutu odinióra Iudeii cu Golgot'a. Romani nu au intrevenitu, preferindu a dá pre cei culpabili in judecata. Deocamdata s'a facutu aretare la oficiulu ppscú, care nu va intardiá a-si face datori'a.

* *(Unu duelantu condamnatu.)* Renumitulu profesoru dela politecniculu din Pest'a, Dr. Wagner, care a fostu omoritu in duelu pre fiulu ministrulu Perzel, s'a intemnitiatu dilele acestea pe unu anu.

* *(Difteritis.)* Dupa cum ne spune diurnulu „M. Hir.“ acést'a bóla primejdiosa s'a incuibatu in Kis-Kun-Felgyháza, care numera vre-o 12,000 suflete, atacandu din 14 Iunie a. c. la 950 persoane, dintre cari 510 s'au insanatosiatu, 20 suntu inca bolnave si 414 au muritu.

* *Unu arbore care plóua.* Consululu statelorlu-unite din Columbi'a, in departamentulu Leon'i'a, provinci'a Peru, a atrasu atentiunea presedintelui Prado asupr'a unui arbore remarcabilu, care esista in padurile din apropierea statului Mogobambe. Acestu pomu are in desvoltarea sea completa o inaltime de 58 picio're si unu diametru alu trunchiului de 39 policari. Absorbe si condenseza umezela atmosferei cu o energia admirabila, si s'a vediatu, ca ap'a isvovesece din trunchiulu lui si ca picura cá plóia de pe ramuri. Ap'a se atrage asiá de tare si de multa incátu pamentulu in giurulu lui sémana unui locu mocirlosu. Arborele da apa din sine cu deosebire vér'a, candu riuurile suntu secate si ap'a e putiena. S'a proiectatu plantarea acestorlu felu de arbori in regiunile cele aride ale Perului.

„R. L.“

* *Unu tesauru reafiatu.* Foile franceze istoricescu urmatórea intem-
plare: Inca la 1862, in Parisu i s'a fostu furatu unui comerciantu avutu anume Filtrenn 145,000 franci prin unu comisu alu lui. Vinovatulu dupa o scurta urmarire, fu prinsu si condamnatu la 20 ani de munca silnica. Dar' la hotiu s'au aflatu numai 2,000 franci noi, de restu pretextá, ca aru fi fostu si elu jafuitu, pe candu umblá ratacitu prin o padure. Nenorocitulu comerciantu la urma bancrutá si se sinucise. De atunci au trecut 15 ani. In lun'a lui Octobre a anului acést'a, venindu unu comersantu din Nancy la Parisu, trase la unu otelu. Standu in apartamentulu seu, de odata audi din o odaia laterala unu dialogu intre dóue persoane, cari se intielegeau asupr'a sumei de mai susu, pe locu facu aratare la politia; cercetarile ce s'au facutu, au aretatu ca acesti doi straini erau nisce complici ai furului din natiune. Prin ei apoi s'a reafiatu tesaurulu.

Oferte pentru raniti.

Cetimu in „Romanulu“:

D. Diamandi Manole, comerciante din Brasiovu, remitiandu d-nei Maria Rosetti sum'a de 500 lei pentru acestu ospiciu, i-a adresatu urmatórele rânduri:

Bucuresci, 12 Noembre, 1877.

Dómei Maria Rosetti

Pré stimabila dómna! La Griviti'a si Rahov'a, armata romana, prin bravur'a si eroismulu ei, a datu dovada lumii, ca Romanii suntu adeveratii descendenti ai Romei antice.

Maria Sea Dómn'a Romaniloru a devenitu prin parintesc'a sea ingrijire intaiu dómna de caritate, unu modelu de mama démna de tóta admiratiunea.

Femei romane din intrég'a Romania, parasindu'si caminulu si familielu lorlu si alergandu sa aline durerile braviloru soldati raniti in lupta pentru independenti'a Patriei si pentru onórea si reinaltierea numelui romanescu, au datu asemenea lumii dovéda, ca Romanii au mame, fiice si surori cu inimi nobile si simtimente patriotice, cum ne presinta antichitatea clasica.

Prin initiativ'a domniei téle „Ospiciulu Independintiei“ a devenitu adi unu asilu, unde multi bravi soldati raniti afla, sub ingrijirea domniei téle, a domnelorlu Cantacuzino Câmpinenu si a altorlu dómne distinse romane, alinare si mângaiere.

Romani'a care posed'a osteni bravi, temeii cu suflete mari si nobile, si fii cu simtimentulu de sacrificiu, de buna séma va esi mare si gloriósa din acestu resbelu.

Si putemu sperá, ca in curandu cavaleresculu Domnu alu Romaniloru Maria Sea Carol I se va intórcé in capital'a Romaniei libere si independinte, in fruntea bravei séle armate, cu stindardele incarcate de trofee, asemenea stramosiloru sei de la Resboeni si Calugareni, si atunci va disporea si scóla Bizantina, impreuna cu caracterile ei funeste, din frumosulu pamentu alu Romaniei.

Me folosescu de acést'a ocaziune, pré stimata dómna, spre a depune si eu pentru Ospiciulu Independintiei obululu meu, inaintandu-ve sum'a de 500.

Primeste te rogu, asigurarea inaltei stime si consideratiuni ceti conservu.

Diamandi Manole,
comerciante din Brasiovu.

Continuarea contribuirilor de bani

pentru ostasii romani raniti din Romani'a.
(Colect'a XXXI.)

1. Prin dlu Georgiu Bocu investiatoriu in Sistarovetiu:

Dela DD.: Meletiu Suciú, 10 fl., Iosifu Suricescu 4 fl., Georgiu Bocu investiatoriu, 2 fl., Ioanu Covaciú 1 fl., Iosifu Bojenescu 1 fl., Georgiu Toplianu 1 fl.

Sum'a: 19 fl. v. a.

2. Prin dd. Ioanu Necsi'a si Demetriu Iosofu investiatori in Tilisc'a, dela elevii lorlu:

Clas'a I.

Investiatoriulu Demetriu Iosofu 20 cr., Dimitriu Anc'a 4 cr., Ioanu Banciu 4 cr., Parasch. Banciu 4 cr., Mari'a Basc'a 4 cr., Demetriu Berzanu 4 cr., Ioanu Gl. Bratu 20 cr., Ioanu Bunea 5 cr., Avramu Ciorogariu 4 cr., Ioan'a Emanuilu 5 cr., Petru Fracea 4 cr. An'a Fracea 4 cr., Parach. Gligoru 5 cr., Ioanu Hasiu 4 cr., Nicolau Hens'a 4 cr., Daniilu Iosofu 4 cr., Pavelu Iug'a 4 cr., Ioanu C. Iug'a 5 cr., Ioanu P. Iug'a 5 cr., An'a Iug'a 4 cr., An'a V. Iug'a 5 cr., Ioanu Marcu 4 cr., An'a Marcu 4 cr., Demetriu Mihaiu 4 cr., Ioanu Milea 4 cr., An'a Milea 4 cr., Gligoru Micleusiu 4 cr., Nicol. Micleusiu 4 cr., Ioanu D. Pop'a 6 cr., An'a Pos'a 5 cr., Parasch. Pos'a 5 cr., Parasch. St. Pop'a 4 cr., I. Pop'a 10 cr., Mari'a Pric'a 4 cr., Nicol. Preotescu 10 cr., An'a N. Raceu 6 cr., An'a M. Raceu 4 cr., Constantinu Schitea 4 cr., Ioanu Stanc'a 7 cr., Vasiliu Trihenea 6 cr., Parasch. Zeicu 10 cr., Elen'a Zeicu 4 cr., Ioanu Hens'a 4 cr., Nicodinu Bunea 10 cr., Ioanu G. Hens'a 5 cr., An'a I. Hens'a 4 cr., Demetriu G. Micleusiu 5 cr., Parach. Iosofu 5 cr., Ioanu Petru Iug'a 10 cr.

Clas'a II-a.

Investiatoriulu Ioanu Necsi'a 20 cr., An'a Anc'a 5 cr., Mari'a Mihaiu 31 cr., Mari'a Anc'a 10 cr., Sar'a Pric'a 5 cr., Demetriu Lalu 4 cr., Demetriu Gligoru 5 cr., Mari'a Milea 20 cr., Mari'a Iosofu 10 cr., Const. Florea 4 cr. si 5 b., Ioanu Rodénu 1 leu., Mari'a Raceu 10 cr., Demetriu Bratu 10 cr., Mari'a Bunea 4 cr., Tom'a Nanu 4 cr., Mari'a I. Raceu 5 cr., An'a I. Raceu 5 cr., Parasch. Iug'a 10 cr., Mari'a V. Iug'a 10 cr., Ioanu Craciunu 8 cr., An'a Marcu 5 cr., Mari'a Iug'a 5 cr., Mari'a Stanese 5 cr., Mari'a Raceu 4 cr., Petru Iug'a 4 cr., Ioanu Pop'a 15 b., Ioanu Raceu 5 cr., Ioanu Bratu 5 cr., Mari'a Bratu 5 cr., Georgiu Bratu 5 cr., Mari'a Zeicu 5 cr., Simeonu Banciu 5 cr., Ioan'a Saliscénu 5 cr., Parasch. Ciorogariu 4 cr., Ioanu Preotescu 5 cr., Mari'a Gligoru 4 cr., Ioanu Lalu 5 cr., Ioanu Iosofu 5 cr., Demetriu Iug'a 10 cr., Mari'a Micleusiu 3 cr., An'a Micleusiu 3 cr., Mari'a Preutescu 20 cr., Demetriu Pop'a 5 cr., An'a Iosofu 8 cr., Petru Nanu 4 cr., Demetriu Bumbea 4 cr., Ioanu Pred'a 4 cr., Marin'a Resoiu 4 cr., Parasch. T. Nanu 4 cr., Mari'a Popescu 4 cr., Parasch. D. Nanu 10 cr., Ilie P. Pric'a 5 cr., Simeonu Fracea 5 cr., An'a Munténu 10 cr., Ilie Fracea 3 cr., Ilie St. Pric'a 4 cr., Mari'a Hens'a 8 cr., Ioanu Hens'a 4 cr., Nicolau Cichilu 4 cr., Ioan'a Bratu 10 cr.

Dela tenerimea esita din scóla:

Mari'a Bunea 50 cr., Parasch. Preotescu 20 cr., An'a Bumbea 20 cr., An'a Neagu 10 cr., Georgiu Bratu 20 cr., Demetriu Fracea 10 cr., Alecsiu Dancu 10 cr., Ioanu Ciorogariu

10 cr., Georgiu Berzanu 10 cr., Petru Gavosdea 30 cr., Avramu Manese 20 cr., Demetriu Samoila 10 cr., Ioanu Hanciu 10 cr., Parasch Raceu 20 cr., An'a Gligoru 10 cr., Mari'a Apolzanu 10 cr., Ioan'a Bunea 10 cr., Mari'a Poenariu 10 cr., Mari'a Gavosdea 5 cr., Mari'a Lalu 5 cr., An'a Gavosdea 5 cr., Mari'a Nanu 5 cr., Parasch. Marcu 10 cr., An'a Zeicu 20 cr., Mari'a Bunea 10 cr., Mari'a Pop'a 10 cr., Mari'a Lalu 5 cr., Mari'a Stoianu 5 cr., An'a Tipuritia 15 cr., An'a Bratu 5 cr., Ioan'a Pred'a 10 cr., Vasilie Bratu 50 cr., Simeonu Bratu 50 cr., Pantelimonu Bratu 1 leu 50 bani, Savu Fracea 1 leu 20 bani, Ioanu Fracea 1 leu 20 bani.

Sum'a: 5 lei 10 bani si 11 fl. 14 cr.

Sum'a tot.: 5 lei 10 bani si 30 fl. 14 cr.

Transportulu sumei din colect'a XXX publicata in nr. 96 alu „Telegr. Rom.“ cu: 3068 lei 70 bani si 2726 fl. si 27 cr. v. a.

Sum'a totala: 3073 lei 80 bani si 2756 fl. 41 cr.
(Va urmá.)

Sibiu, 6/18 Decembre 1877.

Iudít'a Macellariu
colectanta.

Burs'a de Viena.

Din 10/22 Decembre 1877.

Argintu 105 55
Galbinu 5 67
Napoleonu d'auru (poli) 9 63

Nr. 239.

Concursu.

In urm'a ven. ordinatiuni consistoriale de sub nr.ii 1631/1875, 3728/1875 si 3307/1876, se escrie prin acést'a concursu pentru ocuparea postulu de capelanu langa betranulu parochu Nicolau Benn'a din Pianulu de josu, protopresbiteratulu Sebesiului, cu terminulu pana la 19 Ianuariu 1878 st. v.

Emolumentele impreunate cu acestu postu suntu: o tertialitate din tóte venitele acestei parochii, carea este de class'a prima, si anume:

1. 54 fl. bani gat'a din alodiú;
2. 10 jugere de pamentu de aratu si de fenu din porti'a canonica;
3. venitele stolari obicnuite dela 100 familii, si totu dela atátea familii câte o di de claca.

Doritorii de a ocupá acestu postu, cu dreptulu cuprinsu in § 11 alu dispositiuniloru provisorie sinodali dela anulu 1873, au a-si instruí suplicele lorlu amesuratu legiloru in vigóre si a le asterne la scaunulu protopopescu alu S. Sebesiului pana la terminulu susu indicatu.

Sebesiu, in 3 Decembre 1877.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

Ioanu Tipeiu,
protopresb.

1—3

Nr. 322.

Concursu.

Pentru ocuparea statiunei vacante de alu doilea parochu in parochi'a gr. or. din Resnovu, protopresbiteratulu Branului, de class'a a dóua, impreunate cu unu venitu anualu de 600 fl. v. a. se escrie prin acést'a concursu cu terminu pana la 11 Ianuaru 1877.

Doritorii de a ocupá acestu postu au a asterne subscrisulu pana la terminulu mentionatu suplicele lorlu, instruite in sensulu statutului organicu si alu dispositiuniloru sinodului archidiececanu din anulu 1873, pentru regularea parochielorlu § 16 lit. c.

Brasiovu, 2 Decembre, 1877.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

Iosifu Baracu m./p.,
protopresbiteru cá. adminst. alu
protopresb. Branului.

1—3

Indreptare. In cerculariulu consistorialu Nr. 2280. Scol. publicatu in „Tel. Rom.“ Nr. 96. s'au lasatu afara dóue renduri. Dupa aline'a prima sa se cetésca:

Acestu conspectu va avé de a cuprinde urmatórele rubrici:

1. numerulu curentu, etc.